



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Комунального закладу Сумської обласної ради
«Глинська спеціальна школа»
08 серпня 2024 року**

місто Суми, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 08.08.2024 групою НПМ здійснено відвідування комунального закладу Сумської обласної ради «Глинська спеціальна школа» (далі – заклад, спецшкола).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Бурка Олександр Володимирович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Єжкун Марина Вікторівна, представник громадської організації;

Драга Антоніна Олександрівна, експерт проєкту «Зміцнення інституційної спроможності системи захисту прав дитини шляхом проведення моніторингу ситуації з дітьми» у Сумській області;

Мельник Катерина Володимирівна, регіональний експерт із захисту прав дитини проєкту «Сприяння процесу дотримання прав дитини шляхом посилення спроможності регіональних офісів Омбудсмана» у Сумській області

Загальна інформація.

Заклад розташований за адресою: вул. Партизанська, 12, с. Глинськ, Андріяшівська територіальна громада, Роменський район, Сумська область, 42081 (фото 1).

Керівник спецшколи – Крикун Сергій Миколайович, директор комунального закладу Сумської обласної ради «Глинська спеціальна школа».

Заклад діє відповідно до статуту, затвердженого рішенням Сумської обласної ради від 27.11.2020, та знаходиться у функціональному підпорядкуванні Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

У спецшколі здобувають освіту діти з особливими освітніми потребами, зумовленими стійкими психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями.

У спеціальній школі відкрито 10 груп (класів) та дошкільне відділення (фото 3 і 4).

У закладі функціонує пансіон, розміщений у відокремлених приміщеннях (фото 7-11).

На день відвідування до спеціальної школи зараховано 113 дітей, з яких 20 дітей тимчасово переміщені (евакуйовані) з комунального закладу Сумської обласної ради «Улянівська спеціальна школа» та 3 дитини з комунального закладу Сумської обласної ради «Шалигинська спеціальна школа».

Фактично на момент відвідування у спецшколі перебувало 37 дітей, з яких 16 дітей тимчасово переміщені (евакуйовані) з комунального закладу Сумської обласної ради «Улянівська спеціальна школа» та 1 дитина з комунального закладу Сумської обласної ради «Шалигинська спеціальна школа».

Для проживання та навчання переміщених дітей виділено приміщення у окремому корпусі закладу (фото 6). Цілодобовий догляд за переміщеними з КЗ СОР «Улянівська спеціальна школа» дітьми забезпечують педагогічні працівники цієї спецшколи.

У закладі навчається 17 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, щодо 6 з яких функції опікуна покладено на директора закладу.

17 здобувачів освіти Глинської спецшколи є особами з інвалідністю.

Штатна чисельність працівників закладу становить 81,99 одиниць, фактично працює 63 особи, з яких 31 - педагогічні працівники.

Територія закладу огорожена по периметру і облаштована ігровими майданчиками (фото 2), зонами відпочинку, садом. У закладі є гаряча вода, температура у житлових кімнатах у межах допустимих норм.

Матеріально-технічна база закладу включає в себе: навчальний корпус (адміністративна будівля), гуртожиток, будівля дитячої спальні, школа, їдальня (фото 5), кухня, столярна майстерня, пральня, котельня, швейна майстерня.

У закладі створені умови для забезпечення та організації освітнього процесу, корекційно-відновлювальної роботи, реабілітаційних заходів, проживання вихованців, проведення позакласної роботи.

В закладі наявні чотири укриття, з яких фактично використовуються лише 2 укриття загальною місткістю до 70 осіб. Згідно актів оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення від 22.03.2023 вказані укриття спецшколи можуть використовуватись як найпростіше укриття.

Медичне обслуговування здобувачів освіти у закладі забезпечують 1 лікар та 1 медична сестра, яка також виконує обов'язки медичної сестри з дієтичного харчування.

Згідно даних ліцензійного реєстру з медичної практики Міністерства охорони здоров'я України ліцензія на медичну практику спецшколі не надавалася.

Учнів та вихованців закладу, що проживають у пансіоні, забезпечено п'ятиразовим харчуванням відповідно до норм та порядку організації харчування учнів (вихованців) у закладах освіти, визначених законодавством. У спецшколі розроблені та наявні сезонне меню та щоденне меню.

Заклад обладнаний інженерною мережею господарсько-питного водопостачання, вода з якої, згідно результатів санітарно-мікробіологічного дослідження № 11 від 03.09.2023, є питною та за мікробіологічними показниками відповідає вимогам Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги

до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2010 № 400.

Групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування із 12 учнями та 7 працівниками закладу. За результатами опитування скарг від здобувачів освіти на жорстоке, або таке, що принижує гідність, поводження з боку персоналу не надходило.

Попереднє відвідування закладу групою НПМ здійснювалося 21.03.2024. За результатами попереднього відвідування НПМ вносились рекомендації:

Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації:

Вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав учнів та вихованців закладу, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності комунального закладу Сумської обласної ради «Глинська спеціальна школа».

Комунальному закладу Сумської обласної ради «Глинська спеціальна школа»:

1. Здійснювати обов'язкові медичні огляди двічі на рік учнів і вихованців з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

2. Утилізувати лікарські засоби, термін придатності яких закінчився, та не допускати використання таких засобів у діяльності медичного кабінету.

3. Розміщення дітей у спальних кімнатах пансіону закладу здійснювати з урахування житлової площі кімнат та відповідно до норм наповнюваності.

4. Замінити двоярусні ліжка та облаштувати спальні місця відповідно до затверджених норм.

5. Створити умови для проживання дітей різної статі на окремих поверхах або в ізольованих одна від одної частинах одного поверху будівлі, а також можливість користування окремими душовими кімнатами.

6. Привести у відповідність до Державних санітарних норм та правил технічний стан та кількість санітарно-гігієнічного обладнання.

7. Забезпечити учням можливість регулярного провітрювання житлових кімнат.

8. Провести ремонтні роботи стін та підлоги у житлових кімнатах учнів, які не відповідають гігієнічним вимогам до будівель та приміщень.

9. Обладнати туалетні кабінки дверними замками, що замикаються зсередини.

Під час відвідування закладу встановлено, що переважна більшість рекомендацій виконані, а деякі з наданих рекомендацій, що потребують додаткового фінансування, виконані частково.

Позапланове відвідування проводилося з метою вивчення стану виконання рекомендацій за результатами попереднього відвідування, а також перевірки інформації з відкритих джерел щодо неналежного санітарного стану, зокрема температурного режиму, в укриттях спецшколи.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, стаття 24 Загальної декларації прав людини, статті 24 та 25 Конвенції ООН про права дитини)

1. Під час вибіркового спілкування з дітьми групою НПМ на шкірі відкритих ділянок тіла було виявлено висипання, що спричинювали свербіж. Медичним персоналом закладу не було надано документального підтвердження звернень, огляду чи лікування вказаних дітей з приводу виявлених розладів здоров'я.

У подальшому групою НПМ здійснено візит до КНП «Роменська центральна районна лікарня» Роменської міської ради, де з'ясовано, що вказані діти на огляд до дерматолога не направлялися, медична документація на зазначених дітей у закладі охорони здоров'я відсутня. Групою НПМ ініційовано виїзд фахівців КНП «Роменська центральна районна лікарня» Роменської міської ради до Глинської спеціальної школи. За результатами огляду лікарями усіх вихованців закладу у вищевказаних чотирьох дітей діагностовано захворювання «короста», про що складено відповідні консультативні висновки та призначено лікування в умовах спецшколи (фото 14).

Викладені обставини свідчать про недотримання медичним персоналом та керівництвом закладу вимог статті 34 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» щодо обов'язку здійснювати постійний медичний нагляд за дітьми і своєчасне лікування та статті 6 Закону України «Про охорону дитинства» щодо гарантування дітям права на охорону здоров'я.

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

2. Із наявних в спецшколі чотирьох тимчасових укриттів фактично використовуються лише два укриття (фото 12 і 13), що розраховані на одночасне перебування максимум 70 осіб, що є недостатнім для розміщення всіх учнів та персоналу закладу.

У той же час, згідно комісійних актів оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення від 22.08.2023, усі чотири укриття спецшколи рекомендовано до використання як найпростіше укриття та включено до фонду захисних споруд.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Сумській обласній раді:

Забезпечити фінансування робіт з облаштування наявних у спецшколі об'єктів фонду захисних споруд відповідно до вимог наказу Міністерства внутрішніх справ

України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації:

Вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав учнів та вихованців закладу, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності комунального закладу Сумської обласної ради «Глинська спеціальна школа».

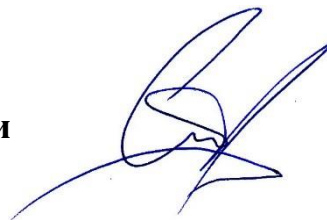
Комунальному закладу Сумської обласної ради «Глинська спеціальна школа»:

1. Забезпечити постійний медичний нагляд і своєчасне лікування учнів навчального закладу.

2. Облаштувати наявні у спецшколі об'єкти фонду захисних споруд відповідно до вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» та забезпечити їх функціонування.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**



Олександр Бурка

Фотоматеріали**Фото 1****Фото 2****Фото 3****Фото 4****Фото 5****Фото 6**

Φοτο 7



Φοτο 8



Φοτο 9



Φοτο 10



Φοτο 11



Φοτο 12



Φοτο 13



Фото 14

[illegible]